

№35 БАСПАСӨЗ РЕЛИЗИ

Қаржы нарығындағы ахуал туралы

2018 жылғы 26 қазан

Алматы қ.

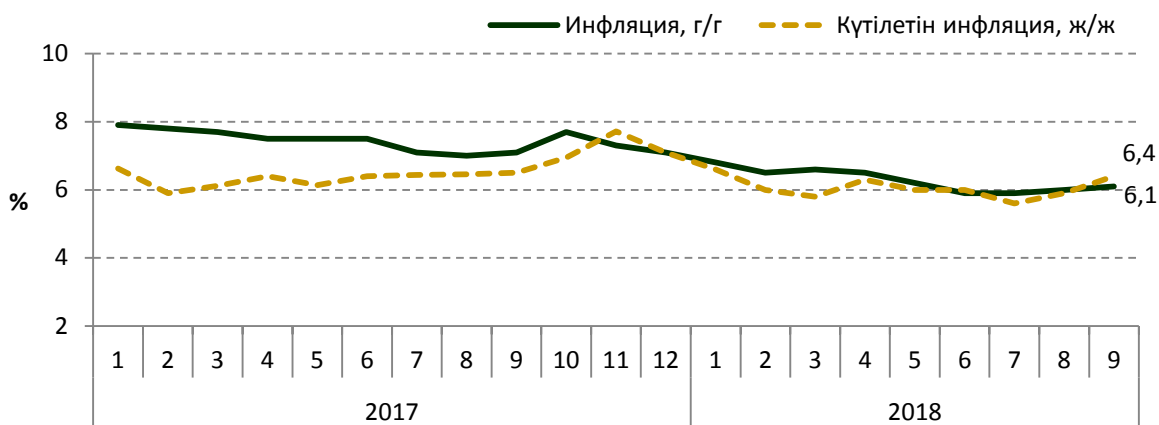
1. 2018 жылғы қыркүйектегі инфляция және инфляциялық күтулер

Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің деректері бойынша 2018 жылғы қыркүйекте инфляция 0,4%, жылдың басынан бері – 3,3% (2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 4,2%) болды.

Жылдық инфляция 6,1% деңгейінде қалыптасты және 2018 жылдың соңында Ұлттық Банктің 5-7% нысаналы дәлізінің ішінде тұр. Инфляцияның құрылымында жылдық көрсеткіш бойынша азық-түлікке жатпайтын тауарлар бағасы 7,7%-ға, азық-түлік тауарлары және ақылы қызмет көрсету – тиісінше 5,7% және 4,9%-ға өсті.

2018 жылғы қыркүйекте халықтың инфляциялық күтулері өсті. Халықтың пікіртерім нәтижелері бойынша инфляцияның бір жылдан кейін күтілетін сандық бағалауы нақты инфляциядан жоғары бола тұра 6,4% болды (1-график).

1-график. Инфляция және күтілетін инфляция

Дереккөзі: Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитеті, GfK Kazakhstan

2. 2018 жылғы 1-жартыжылдықтағы төлем балансы және сыртқы борышы

2018 жылғы 1-жартыжылдықта ағымдағы операциялар шотының дефициті 4 есе қысқарды және 0,7 млрд АҚШ долл. (2017 жылғы 1-жартыжылдықта 3,0 млрд АҚШ долл.) немесе ІЖӨ-ге 1,0% болды. Ағымдағы операциялар шоты дефицитінің қысқаруына энергия ресурстарының әлемдік бағасының қолайлы конъюнктурасы аясында сауда балансы профицитінің ұлғаюына себепші болды. Экспорттың өсімі қарқынының импорттың өсімінен үш есе басым болуы нәтижесінде сауда балансының оң сальдосы 2017 жылғы 1-жартыжылдықпен салыстырғанда 1,5 есе немесе 4,6 млрд долларға ұлғайып, 13,1 млрд АҚШ доллары болды.

Тауарлар экспорты 24,9%-ға немесе 5,9 млрд АҚШ долларынан 29,4 млрд АҚШ долларына дейін ұлғайды. Мұнай және газ конденсаты экспортының құны (ресми экспорттан 61,1%) 2017 жылғы 1-жартыжылдықпен салыстырғанда 37,6%-ға өсті.

Тауарлар импорты 8,7%-ға ұлғайды және 16,4 млрд АҚШ доллары болды. Импорт құнының өсуі негізгі тауар номенклатурасының барлық топтары бойынша болды. Импорттың ең көп ұлғаюы (14,8%) инвестициялық тауарларды әкету (жалпы импорттан 35,2%) бойынша болды. Аралық өнеркәсіптік тұтыну тауарларын әкелу 7,3%-ға ұлғайды. Тұтынушылық тауарларының импорты 8,9%-ға, оның ішінде азық-түлік тауарларын әкелу – 11,2%-ға, азық-түлікке жатпайтын тауарлар – 7,4%-ға өсті.

Шикізат экспортынан кірістердің өсуіне бейрезиденттерге тікелей инвестициялардан түскен кірістердің 11,0 млрд АҚШ долларына дейін 29,5%-ға өсуі себепші болды, олардың жартысынан астамы еншілес қазақстандық ұйымдарды қаржыландыруға бағытталды.

Қаржы шоты бойынша (Ұлттық Банктің резервтік активтерімен операцияларды қоспағанда) резиденттердің міндеттемелерінің төмендеуі нәтижесінде капиталдың таза әкелінуі 1,3 млрд АҚШ доллары болып қалыптасты.

Тікелей инвестициялар бойынша таза әкеліну 4,2 млрд АҚШ доллары мөлшерінде қалыптасты. Қазақстанға шетелдік тікелей инвестициялардың (ШТИ) жалпы әкелінуі 15,4%-ға өсті және 12,3 млрд АҚШ доллары (2017 жылғы 1-жартыжылдықта 10,6 млрд АҚШ доллары) болды. Қазақстанға тікелей инвестициялар негізінен мұнайгаз секторының және металлургия өнеркәсібінің кәсіпорындарына жүзеге асырылды. Қазақстанның негізгі тікелей инвестор елдері Нидерланд (ШТИ-дің жалпы түсімдерінен 0,6%-ы), АҚШ (22,7%), Швейцария (10,3%), Ресей Федерациясы (6,7%), Бельгия (6,5%), Қытай (6,3%) болып табылады.

Портфельдік инвестициялар бойынша таза әкетілу негізінен «ҚазМұнайГаз Барлау Өндіру» АҚ-тың нарықтағы өз акцияларын және ауқымды депозитарлық қолхаттарын сатып алуы, сондай-ақ «БЖЗҚ» АҚ валюталық портфелінің өсуі есебінен 2,0 млрд АҚШ долларын құрады. Сондай-ақ резиденттердің қайталама нарықта ҚР Қаржы министрлігінің еурооблигацияларын сатып алуы резиденттердің міндеттемелерінің азаюына ықпалын тигізді.

Басқа инвестициялар бойынша 3,3 млрд АҚШ долларындағы таза әкетілу негізінен резиденттердің кредиттер мен қарыздар бойынша міндеттемелерді өтеуіне, ҚР Ұлттық қорының шетелдік шоттардағы қысқа мерзімді активтерінің өсуіне және банктік емес сектордағы кәсіпорындардың дебиторлық берешегінің ұлғаюына байланысты болды.

2018 жылғы 1 шілдеде Қазақстан Республикасының сыртқы борышы 164,4 млрд АҚШ доллары болды, оның 7,2%-ы немесе 11,9 млрд АҚШ долл. – бұл мемлекеттік сектордың сыртқы борышы, 3,7% немесе 6,1 млрд АҚШ долл. – «Банктер» секторының сыртқы борышы, 26,1% немесе 42,9 млрд АҚШ долл. – тікелей инвестицияларға байланысты емес «Басқа секторлардың» берешегі, ал қалған 63,0% немесе 103,6 млрд АҚШ доллары осы сектордың фирмааралық берешегін құрайды.

Елдің сыртқы борышының көлемі 2018 жылғы бірінші жартыжылдықта қазақстандық эмитенттердің бейрезиденттердің қолындағы еурооблигациялардың нанырқытқ бағасының төмендеуі аясында олардың көлемінің азаюы, сондай-ақ – шетелдік бас ұйымдардан тартылған қарыздарды өтеу есебінен 2,8 млрд АҚШ долларына қысқарды.

Сыртқы борыштың қысқаруы, ІЖӨ-нің және тауарлар мен қызметтер экспортының өсуі мынадай салыстырмалы өлшемдердің жақсаруына себепші болды: сыртқы борыштың ІЖӨ-ге қатынасы 2018 жылғы 1 шілдеде 96,3% (2017 жылдың соңында – 102,7%), ал сыртқы борыштың тауарлар мен қызметтердің экспортына қатынасы – 265,2% (2017 жылдың соңында – 299,2%) болды.

Қазақстанның таза сыртқы борышы 2018 жылғы бірінші жартыжылдықта 0,4 млрд АҚШ долларынан 46,6 млрд АҚШ долларына дейін ұлғайды және ІЖӨ-ге 27,3% болды.

Мемлекеттік және қаржы секторлары қалған әлемге қатысты таза кредитор позициясын (тиісінше 55,6 және 14,9 млрд АҚШ долл.), ал қаржы емес сектор – таза борышкер позициясын (117,0 млрд АҚШ долл.) білдіреді.

3. 2018 жылғы қыркүйектегі халықаралық резервтер және ақша агрегаттары

2018 жылғы қыркүйекте Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері алдын ала деректер бойынша 1,6%-ға немесе 30,0 млрд АҚШ долларына дейін 481,8 млн АҚШ долларына дейін төмендеді (жыл басынан бері 2,3%-ға немесе 716,6 млн АҚШ долларына төмендеді).

Жалпы алғанда, елдің халықаралық резервтері Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін (56,3 млрд АҚШ долл) қоса алғанда, 2018 жылғы қыркүйектің соңында 86,4 млрд АҚШ долл болды.

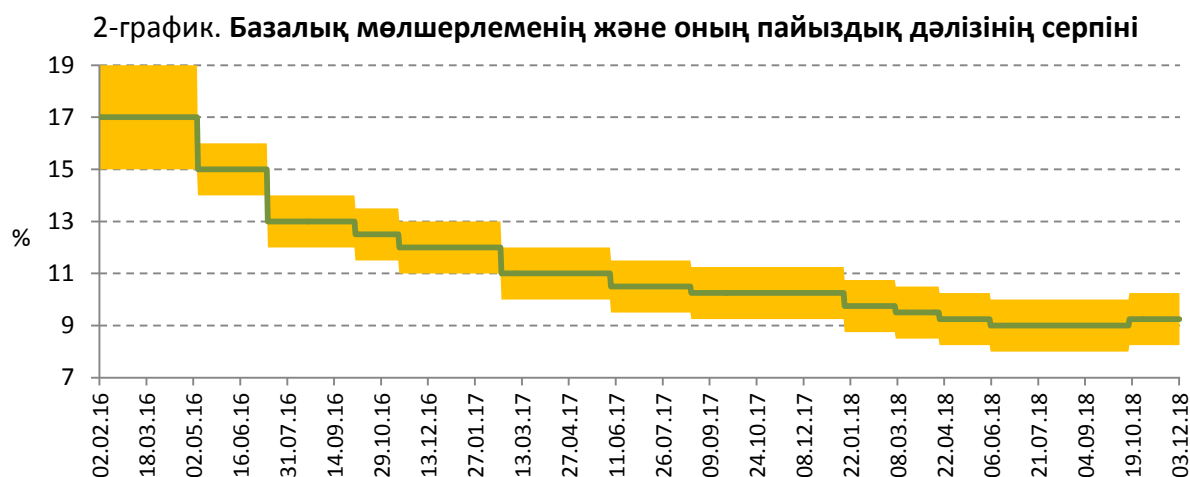
Үкіметтің шоттарына валютаның түсуі және банктердің Ұлттық Банктегі шетел валютасындағы корреспонденттік шоттарындағы қалдықтардың ұлғаюы ішкі валюталық нарықтағы интервенциялармен, Ұлттық қордың активтерін толықтыру, Үкіметтің сыртқы борышына қызмет көрсету бойынша операциялармен бейтараптандырылды.

Ақша базасы қыркүйекте 1,1%-ға кеңейді және 6 183,7 млрд теңге (жыл басынан бері 11,6%-ға кеңейді) болды. Тар ақша базасы, яғни екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктегі мерзімді депозиттерін есептемегендегі ақша базасы 5 844,7 млрд теңгеге дейін 2,0%-ға тарылды (13,2%-ға кеңею).

Қыркүйектегі ақша массасы алдын ала деректер бойынша 0,3%-ға азайды (жыл басынан бері 1,3%-ға ұлғайды) және 19 715,1 млрд теңге болды, айналыстағы қолма-қол ақша 2 067,0 млрд теңгеге дейін 1,6%-ға азайды (6,2% ұлғайды).

4. Ұлттық Банктің ақша-кредит саясаты саласындағы операциялары

Ұлттық Банктің 2018 жылғы 15 қазандағы шешімімен базалық мөлшерлеме +/-1%-дық¹ дәлізбен жылдық 9,25%-ға дейін көтерілді (2-график).

Қазақстан Ұлттық Банкінің қысқа мерзімді ноттары. 2018 жылғы қыркүйектің соңында айналыстағы ноттардың көлемі бір айда 4,0%-ға ұлғайып (жыл басынан бері 6,4%-ға өсу), 3 387,7 млрд теңгені құрады.

Қысқа мерзімді ноттар эмиссиясының көлемі 2018 жылғы қыркүйекте 3011,2 млрд теңге болды. 27 аукцион, оның ішінде 2 307,3 млрд теңге сомаға 7 күндік ноттарды

¹ Бірмезгілде ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесі ұқсас деңгейге (9,25%) дейін көтерілді.

орналастыру бойынша 20 аукцион, 582,4 млрд теңге сомаға 1 айлық ноттарды орналастыру бойынша 4 аукцион, 34,3 млрд теңге сомаға 3 айлық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион, 44,6 млрд теңге сомаға 6 айлық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион және 42,6 млрд теңге сомаға 1 жылдық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион өткізілді.

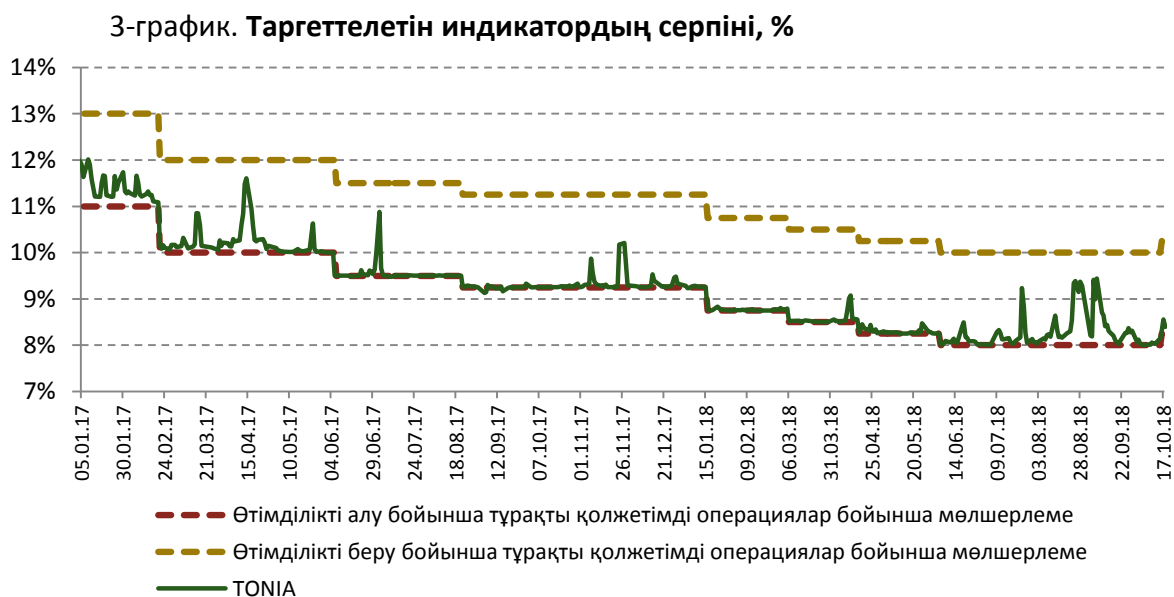
Ұлттық Банктің қысқа мерзімді ноттарын өтеу көлемі 2018 жылғы тамызда 2 779,2 млрд теңгені құрады.

Орналастырылған 7 күндік ноттар бойынша орташа алынған кірістілік 8,27%, 1 айлық ноттар бойынша – 8,26%, 3 айлық ноттар бойынша – 8,32%, 6 айлық ноттар бойынша – 8,44% және 1 жылдық ноттар бойынша – 8,29% болды.

Тұрақты қолжетімді ақша-кредит саясатының құралдары. 2018 жылғы қыркүйектің соңында Ұлттық Банктің ашық позициясының көлемі тікелей РЕПО операциялары бойынша 118,3 млрд теңге, кері РЕПО операциялары бойынша 202,4 млрд теңге, Ұлттық Банктегі банктік депозиттер бойынша 302,8 млрд теңге болды.

Ұлттық Банктің ақша нарығындағы **операцияларының** теріс **сальдосы** (Ұлттық Банктің ашық позициясы) ашық нарықтағы операциялар бойынша және тұрақты қолжетімді құралдар бойынша бір айда 410,5 млрд теңгеге ұлғайды және қыркүйектің соңындағы жағдай бойынша 2,6 трлн теңге болды.

Ақша нарығында ақша-кредит саясатының операцияларын жүргізу кезінде таргеттелетін (нысаналы) мөлшерлеме болып табылатын TONIA индикаторы² 2018 жылғы қыркүйекте Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесінің деңгейінен төмен қалыптасты. Басқа күндері валюта нарығындағы құбылмалылық аясында TONIA мәні осы деңгейден асып түсті. Қыркүйекте TONIA-ның орташа алынған мәні жылдық 8,44% (2018 жылғы тамызда – 8,57%) болды

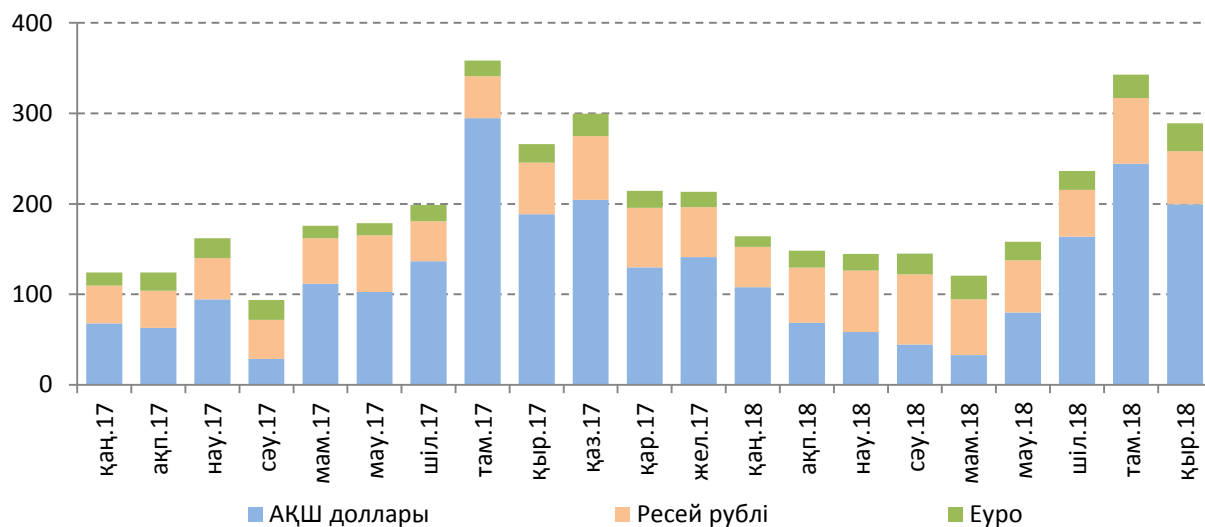
5. 2018 жылғы қыркүйектегі валюта нарығы

2018 жылғы қыркүйекте теңгенің айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 352,54-380,93 теңге ауқымында өзгерді. 2018 жылғы қыркүйектің соңында теңгенің АҚШ долларына қатысты биржалық бағамы бір айда 0,1% -ға тұрақталып (жыл басынан бастап әлсіреу – 9,2%), бір АҚШ доллары үшін 363,07 теңге болды.

KZT/USD валюталық жұбы бойынша операциялардың жалпы көлемі бір айда 14,5 млрд АҚШ доллары (бір айда 10,9%-ға азаю), оның ішінде Қазақстан қор биржасындағы биржалық сауда-саттықтардың көлемі - 3,8 млрд АҚШ доллары (2,3%-ға азаю), биржадан тыс валюта нарығындағы операциялардың көлемі – 10,7 млрд АҚШ доллары (13,6%-ға азаю) болды. Бір еншілес банктің валюталық тәуекелдерден меншікті капиталды хеджирлеумен байланысты операцияларының көлемі алдыңғы аймен салыстырғанда 16,0%-ға азайып, 7,3 млрд АҚШ долларын құрады. Бұл ретте, олардың биржадан тыс сауда-саттықтардың жалпы көлемінен үлесі 67,8%-ды құрады (2018 жылғы тамызда 69,7%). Аталған операция ішкі валюта нарығындағы шетелдік валютаға сұраныс немесе ұсыныс көлеміне әсер етпейді.

2018 жылғы қыркүйекте халық нетто-негізде 290,5 млрд теңге сомаға барабар қолма-қол шетел валютасын сатып алды. Шығыстардың негізгі көлемі АҚШ долларын – 68,7% немесе 199,6 млрд теңге, Ресей рублін – 20,2% немесе 58,7 млрд теңге, еуро – 10,6% немесе 30,8 млрд теңге сатып алуға бағытталды. Алдыңғы аймен салыстырғанда аталған шығыстар 15,5%-ға азайды, бұл шетел валютасына маусымдық сұраныстың азаюына байланысты болды. Валюта түрлеріне бөлгенде АҚШ долларын сатып алуға шығыстар 18,4%-ға, Ресей рублі – 18,9%-ға, еуро сатып алуға шығыстар 19,3% -ға ұлғайды (5- график).

4-график. Айырбастау пункттерінің қолма-қол шетел валютасын нетто-сату серпіні, млрд теңге

Айырбастау пункттерінің қолма-қол шетел валютасын нетто-сатуының жалпы көлемі 2018 жылғы 9 ай бойынша 1,8 трлн теңге сома, оны өткен жылғы ұқсас кезеңнің көрсеткіштерімен (1,7 трлн теңге) салыстыруға болады.

6. 2018 жылғы қыркүйектің соңындағы жағдай бойынша депозит нарығы

Резиденттердің депозиттік ұйымдардағы депозиттерінің көлемі 2018 жылғы қыркүйектің соңында 17 648,1 млрд теңге (бір айға 0,2%-ға қысқару) құрады. Заңды тұлғалардың депозиттері 9 284,5 млрд теңгеге дейін 1,4%-ға өсті, жеке тұлғалардың депозиттері 8 363,6 млрд теңгеге дейін 1,8%-ға қысқарды.

Ұлттық валютамен депозиттердің көлемі бір айда 9 258,2 млрд теңгеге дейін 3,0%-ға қысқарды, шетел валютасында 8 389,9 млрд теңгеге дейін 3,1%-ға ұлғайды. Долларлану деңгейі қыркүйектің соңында 2017 жылғы желтоқсандағы 47,7%-бен салыстырғанда 47,5%-ды құрады.

Заңды тұлғалардың ұлттық валютамен депозиттері 2018 жылғы қыркүйекте 5 051,5 млрд теңгеге дейін 3,1%-ға төмендеді, шетел валютасында 4 233,0 млрд теңгеге дейін 7,2%-ға өсті (заңды тұлғалардың депозиттерінің 45,6%).

Жеке тұлғалардың теңгемен депозиттері 4 206,7 млрд теңгеге дейін 2,8%-ға, шетел валютасында 4 156,9 млрд теңгеге дейін 0,8%-ға төмендеді (жеке тұлғалардың депозиттерінің 49,7%).

Мерзімді депозиттердің көлемі бір айда 0,8%-ға азайып, 12 240,5 млрд теңгені құрады. Олардың құрылымындағы ұлттық валютамен салым 6 202,5 млрд теңгені, шетел валютасымен 6 038,0 млрд теңгені құрады.

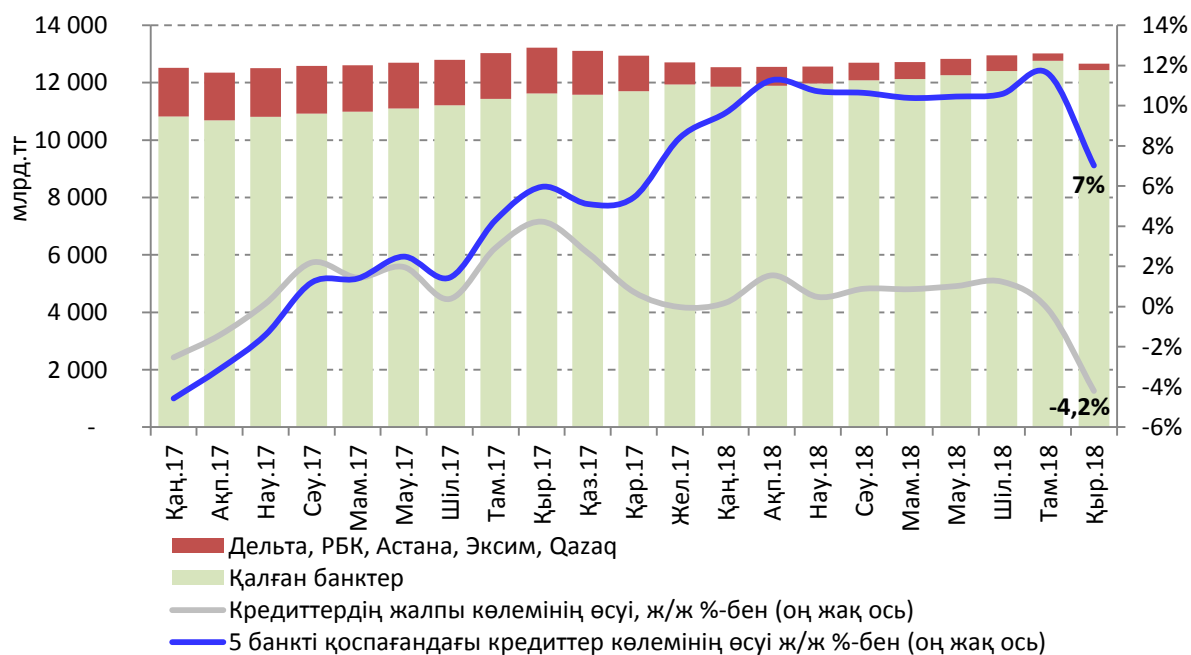
Банктік емес заңды тұлғалардың ұлттық валютамен мерзімді депозиттері бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 6,8% (2017 жылғы желтоқсанда – 8%), жеке тұлғалардың депозиттері бойынша – 10,8%-ды (11,7%) құрады.

7. 2018 жылғы қыркүйектің соңындағы жағдай бойынша кредит нарығы

Банктердің экономиканы кредиттеу көлемі 2018 жылғы қыркүйектің соңында 12 667,5 млрд теңгені құрады (бір айда 2,7%-ға азаю). Заңды тұлғаларға кредиттердің көлемі 7 571,5 млрд теңгеге дейін 5,3%-ға азайды, жеке тұлғалардыкі 5 096,1 млрд теңгеге дейін 1,4%-ға ұлғайды (6-график).

Қайта құрылымдаудан өткен және лицензиядан айырылған банктердің кредиттік портфелін есептемегенде, экономиканы кредиттеудің жылдық өсуі 7%-ды немесе 816,2 млрд теңгені құрады.

6-график. Экономиканы кредиттеу көлемінің серпіні

Ұлттық валютамен кредиттердің көлемі бір айда 9 753,8 млрд теңгеге дейін 1,4%-ға азайды. Олардың құрылымында заңды тұлғаларға кредиттер 4,5%-ға азайды, жеке тұлғаларға кредиттер 1,9%-ға ұлғайды. Шетел валютасымен кредиттердің көлемі 2 913,8 млрд теңгеге дейін 6,9%-ға, оның ішінде жеке тұлғаларға – 9,9%-ға, ал заңды тұлғаларға – 6,7 %-ға азайды. Теңгемен кредиттердің үлес салмағы 2018 жылғы қыркүйектің соңында 77%-ды құрады (2018 жылғы тамызда – 76%).

Ұзақ мерзімді кредиттердің көлемі бір айда 10 827,7 млрд тенгеге дейін 3,4%-ға азайды, қысқа мерзімді кредиттердің көлемі 1 839,8 млрд теңгеге дейін 1,8%-ға ұлғайды.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу 2 504 млрд теңгеге дейін 13,2%-ға (экономикаға кредиттердің жалпы көлемінен 19,8%) азайды.

Салалар бойынша бөлінген банктердің экономикаға кредиттерінің ең қомақты сомасы өнеркәсіп (жалпы көлемдегі үлесі – 15%), сауда (13,7%), құрылыс (6,3%), ауыл шаруашылығы (3,9%) және көлік (4,6%) сияқты салаларға тиесілі.

2018 жылғы тамызда банктік емес заңды тұлғаларға ұлттық валютамен берілген кредиттер бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 12,2% (2017 жылғы желтоқсанда – 13,2%), жеке тұлғаларға – 17,6% (19,2%) болды.

8. 2018 жылғы қаңтар-қыркүйектегі төлем жүйелері

2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының аумағында 20 төлем жүйесі, оның ішінде Ұлттық Банктің төлем жүйелері, ақша аудару жүйелері, төлем карточкаларының жүйелері мен өзге де төлем жүйелері жұмыс істейді.

2018 жылғы қаңтар-қыркүйекте Ұлттық Банктің төлем жүйелері (Банкаралық ақша аудару жүйесі мен Банкаралық клиринг жүйесі) арқылы 594,9 трлн теңге сомаға 31,5 млн транзакция жүргізілді (2017 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда төлемдердің саны 19,2%-ға ұлғайды, төлемдер сомасы 7,5%-ға азайды). Орташа алғанда, бір күн ішінде аталған төлем жүйелері арқылы 3,3 трлн теңге сомаға 172,2 мың транзакция жүргізілді.

2018 жылғы қаңтар-қыркүйекте Қазақстан эмитенттерінің төлем карточкаларын пайдалана отырып жүргізілген операцияларының көлемі 13,9 трлн теңге сомаға 550,4 млн транзакцияны құрады (2017 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда транзакциялардың саны 70,7%-ға ұлғайды, сомасы – 45,5%-ға өсті). Қазақстан эмитенттерінің төлем карточкаларын пайдалана отырып жүргізілген операцияларының жалпы құрылымында қолма-қол ақшасыз жасалған төлемдер санының үлесі 63,3%-ға дейін (2017 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 47,1%) өсті, қолма-қол ақшасыз жасалған төлемдер көлемінің үлесі 30,2%-ға (20,4%) дейін ұлғайды.

2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасында төлем карточкаларының шығарылымын 22 банк пен «Қазпочта» АҚ жүзеге асырды, эмиссияланған және таратылған төлем карточкаларының жалпы саны 21,3 млн бірлік болды. 2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша төлем карточкаларына қызмет көрсету желісі төмендегідей: 10,0 мың банкомат, 131,9 мың POS-терминал. 2018 жылғы 1 қазанда Қазақстанда төлем жасауға төлем карточкаларын қабылдайтын 77,2 мың сауда кәсіпорны жұмыс істеді, бұл олардың 2017 жылғы 1 қазандағы санынан 3,7%-ға асты.

2018 жылғы қаңтар-қыркүйекте халықаралық ақша аударымы жүйелері арқылы жіберілген ақша аударымдарының жалпы көлемі 494,8 млрд теңге сомаға 2,2 млн аударымды құрады. 2017 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда ақша аударымдары көлемінің өсуі 33,9%-ды құрады. Жөнелтілген аударымдардың жалпы көлемінен Қазақстаннан тыс жерлерге транзакциялардың жалпы санынан 90,1% (2,0 млн транзакция) және жалпы сомасынан 88,4% (437,6 млрд теңге) жіберілді. Қазақстан бойынша ақша аударымы жүйелері арқылы ақша аударымдарының жалпы санынан 10,5% (0,2 млн транзакция) және жалпы сомасынан 11,6% (57,2 млрд теңге) жүргізілді.

Осы кезеңде шетелден халықаралық ақша аударымдары жүйелері арқылы 255,5 млрд теңге сомаға 1,1 млн транзакция алынды.

9. 2018 жылғы қыркүйектегі банк секторы

2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының банк секторында 28 банк жұмыс істейді.

Ұлттық Банк Басқармасының 2018 жылғы 18 қыркүйектегі қаулысына сәйкес «Астана Банкі» АҚ-ты банктік және өзге де операцияларды жүргізуге берілген лицензияларынан айыру туралы шешім қабылданды. Сондай-ақ Ұлттық Банктің Төрағасы

орынбасарының 2018 жылғы 28 қыркүйектегі бұйрығына сәйкес «Казкоммерцбанк» АҚ-қа банктік және өзге де операцияларды және бағалы қағаздар нарығында қызметті жүргізуге берілген лицензияның қолданылуы ерікті қайтаруына байланысты тоқтатылды.

Банк секторының жиынтық активтері 2018 жылғы 1 қазанда 24 538,9 млрд теңгені (жылдың басынан бері ұлғаю 1,6%) құрады. Активтердің құрылымында ең көп үлесті кредиттер – 49,7%-ды, бағалы қағаздар портфелі – 18,6%-ды, қолма-қол ақша, аффинирленген бағалы металдар мен корреспонденттік шоттар – 16,1%-ды иеленді.

90 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар кредиттер (NPL) 1 123,7 млрд теңгені немесе несие портфелінің 8,52%-ын құрады.

Несие портфелі бойынша провизиялар 1 889,4 млрд теңге немесе несие портфелінің 14,3%-ы (2018 жылдың басында – 2 126,4 млрд теңге немесе 15,6%) мөлшерінде қалыптасты.

Банк секторының жиынтық міндеттемелерінің мөлшері 2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 21 628,0 млрд теңгені (жылдың басынан бастап ұлғаю 2,4%-ды) құрады. Банктер міндеттемелерінің құрылымында ең жоғары үлесті клиенттердің салымдары – 76,9%-ды, айналысқа шығарылған бағалы қағаздар – 6,6%-ды, басқа банктерден және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан алынған қарыздар – 3,7%-ды иеленеді.

Жиынтық міндеттемелерде банктердің Қазақстан Республикасының бейрезиденттері алдындағы міндеттемелері 2018 жылдың басымен салыстырғанда 5,56%-дан 5,77%-ға дейін (1 189,0 млрд теңгеге дейін) ұлғайды.

2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша банк секторының жиынтық меншікті капиталы 2018 жылғы қаңтар-қыркүйекте 3,9%-ға азайып, 2 910,8 млрд теңге болды.

Таза пайда (ағымдағы кірістердің ағымдағы шығыстардан асып кетуі) 506,1 млрд теңгені құрады.

Екінші деңгейдегі банктердің таза пайыздық маржасы және пайыздық спрэді 2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша тиісінше 5,11% және 4,04% болды.

10. 2018 жылғы қыркүйектегі сақтандыру секторы

2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша сақтандыру секторында 30 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жұмыс істейді.

Ұлттық Банктің Төрағасы орынбасарының 2018 жылғы 5 қыркүйектегі бұйрығына сәйкес Қоғамның «Виктория» СК» АҚ-қа қосылуы арқылы оны қайта ұйымдастыруға байланысты «жалпы сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметін жүзеге асыруға «Нұрбанк» АҚ-тың «Нұрполис» СК» ЕҰ» АҚ лицензиясының қолданылуы тоқтатылды. Сондай-ақ «Казкоммерц-Полис» СК» АҚ-тың «Қазақстан Халық Банкінің «Халық-Қазақшетсақтандыру» еншілес сақтандыру компаниясы» АҚ-қа қосылуына байланысты Ұлттық Банк Басқармасы «Казкоммерц-Полис» СК» АҚ-қа және «Қазақстан Халық Банкінің «Халық-Қазақшетсақтандыру» еншілес сақтандыру компаниясы» АҚ-қа ерікті қайта ұйымдастыру жүргізуге рұқсат беру туралы» 2018 жылғы 30 шілдедегі қаулысын қабылдады.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 2018 жылғы 1 қазанда 988,1 млрд теңге (жылдың басынан бері 6,8%-ға өсу) болды.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының міндеттемелері жыл басынан бері 526,7 млрд теңгеге дейін 2,5%-ға ұлғайды.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін қалыптастырған сақтандыру резервтерінің көлемі жыл басынан бері 470,0 млрд теңгеге дейін 2,0%-ға өсті.

Меншікті капитал 461,4 млрд теңге (жыл басынан бері 12,1%-ға өсу) болды.

Сақтандыру сыйлықақылары 2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 2017 жылғы ұқсас көрсеткішпен салыстырғанда 286,8 млрд теңгеге дейін 0,8%-ға азайды, олардың ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 256,4 млрд теңге болды.

2018 жылғы тоғыз айдың қорытындысы бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары 2017 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда 56,9 млрд теңгеге дейін 17,6%-ға ұлғайды. Жиынтық сақтандыру сыйлықақыларында «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының үлесі 19,8%, 2017 жылғы 1 қазанда 16,7% болды.

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 68,9 млрд теңгені немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 24,0%-ын құрады. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының 79,2%-ы Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне қайта сақтандыруға берілді.

2018 жылдың басынан бастап жүргізілген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерін шегергенде) 51,1 млрд теңге болды, ол 2017 жылдың ұқсас кезеңінен 7,4%-ға аз.

11. 2018 жылғы қаңтар-қыркүйектегі зейнетақы жүйесі

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары 2018 жылғы қаңтар-қыркүйекте 1 110,7 млрд теңгеге (14,3%) ұлғайып, 2018 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 8 891,5 млрд теңгені құрады.

2018 жылғы 1 қазанда 3 398,5 млрд теңге болған зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен «таза» кіріс 2018 жылғы қаңтар-қыркүйекте 623,6 млрд теңгеге ұлғайды.

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылардың жеке зейнетақы шоттарының саны (зейнетақы жинақтары жоқ ЖЗШ-ны есептегенде) 2018 жылғы 1 қазанда 9,8 млн шотты құрады.

2018 жылғы қаңтар-қыркүйекте зейнетақы төлемдерінің сомасы 130,9 млрд теңгені құрады.

2018 жылғы 1 қазанда БЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінің негізгі үлесі, бұрынғыша, ҚР мемлекеттік бағалы қағаздарына және ҚР эмитенттерінің корпоративтік бағалы қағаздарына (зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің тиісінше 48,0%-ы және 24,0%-ы) тиесілі.

Толығырақ ақпаратты мына телефондар арқылы алуға болады

+7 (727) 270 45 85

+7 (727) 330 24 97

e-mail: press@nationalbank.kz

<http://www.nationalbank.kz>